

Studijní program

Ochrana životního prostředí

Akademický rok

2021/2022

Název práce: Biomarkery n-alkany a GDGTs v jezerních sedimentech jako nástroj pro kvantitativní rekonstrukci klimatu

Řešitel: Tereza Machová

Oponent: Kateřina Jandová

Kritérium	
Typ BP	Literární rešerše Práce se zabývá dvěma skupinami molekulárních biomarkerů, které mají velký potenciál využití pro historickou rekonstrukci vývoje klimatu či vegetace nebo pro určení původu organické hmoty. Autorka čtenáře seznamuje s vlastnostmi daných sloučenin, jejich názvoslovím a biochemickou syntézou. Dále uvádí práce, ve kterých byly dané biomarkery využity za účelem rekonstrukce historických environmentálních podmínek. Jmenuje indexy, které se v oboru uplatňují a kriticky hodnotí úskalí jejich využití. Věnuje se jak indexům založeným na molekulárních koncentracích a jejich poměrech pro různé látky, tak jejich izotopovým charakteristikám.
Vlastní přínos¹	Autorka logicky a strukturovaně rozvedla vytyčené téma a předvedla schopnost kritického zhodnocení a syntézy získaných poznatků.
Náročnost práce a formulace cílů¹	Náročnost práce je přiměřená bakalářské práci. Cíle práce jsou jasně formulované. Kladně hodnotím šíři záběru, kdy autorka věcně a kriticky zpracovala informace z vícero oborů, od organické chemie, přes biochemii až po paleolimnologii.
Data a jejich zpracování	Kladně hodnotím množství a skladbu zdrojů. Práce čerpá z 86 převážně anglicky psaných zdrojů, pouze tři jsou v češtině. Většinu zdrojů tvoří články v recenzovaných mezinárodně respektovaných časopisech, zbytek tvoří šest knih a tři závěrečné práce.
Prezentace dat	Práce obsahuje dvě vlastní tabulky a 11 převzatých obrázků. Obrázky jsou zpracovány kvalitně, jsou vlastnoručně přepracované na základě obrázků z citovaných publikací. Forma prezentace dat je adekvátní.
Logika textu a formální úprava	Vlastní práce čítá 38 stran textu, který je logicky strukturovaný a obsahuje minimum překlepů. Text je převážně dobře čtivý i přes značné množství chemických a biochemických termínů. To je zřejmě především v části o GDGTs, která působí celkově vyzrálěji. Kladně hodnotím, jak si autorka poradila s leckdy netriviálním názvoslovím organické chemie. Seznam literatury většinou dodržuje jednotný styl, pouze na straně 39 se vyskytují dva časopisy, jejichž název není uveden kurzívou. Z drobných nedostatků jmenuji následující: Opakovaný výskyt velkého A po „n-“, ve slovech n-alkany, n-alkyl, apod. Izotopový poměr $\delta^2\text{H}$ se v textu vyskytuje i jako δD – bylo by vhodné symboly sjednotit a dle současných mezinárodních doporučení by měl dostat přednost symbol $\delta^2\text{H}$. Jazykově by též prospělo ujasnit si, jakého rodu je slovo proxy.

	<p>Abstrakt – zřejmě omylem uvádí autorka „bakteriální produkce n-alkenů“ namísto n-alkanů</p> <p>Str. 10 – H₃PO₄ není kyselina fosfatidová, ale fosforečná</p> <p>Str. 15 – celá představuje jeden odstavec, ten je tedy příliš dlouhý, text by se měl tematicky rozdělit do více menších odstavců</p> <p>Str. 17 –objemové hodnoty $\delta^{13}\text{C}$ je nesmyslné spojení</p> <p>Je uvedeno rozmezí hodnot mezi -22 až -37 ‰ a -9 až -15 ‰, ale jde o záporná čísla, takže pořadí by mělo být opačné, od menší hodnoty k větší.</p> <p>Str. 19 – taktéž opačné pořadí rozmezí negativních hodnot</p> <p>Str. 22 – izotopová frakcionace ϵ nemůže být těžší, ale pouze větší nebo menší</p> <p>Na obrázek 7 není odkázáno v textu.</p>
Výsledné hodnocení	Práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci, proto ji doporučuji jako podklad k udělení titulu Bc.

¹ práce, jejichž vlastní přínos a náročnost nelze hodnotit jako výborné, nemohou být hodnoceny jako výborné.

Dotazy:

V úvodu vysvětlujete, že předmětem vašeho zájmu jsou lipidy, a především pak vosky, což jsou estery vyšších mastných kyselin a jednosytných alkoholů. Dále se zevrubně zabýváte alkany, což nejsou ani mastné kyseliny, ani alkoholy, ačkoli se z nich mohly dekarboxylační reakcí přeměnit, možná se také mohou v rostlinných voscích rozpouštět, ale to v práci není jakkoli zmíněno. Mohla byste prosím vysvětlit, jaký je tedy přesně vztah mezi alkany a lipidy, o kterých píšete?

Dále bych se chtěla zeptat, jak se uvedené biomarkery ze vzorku sedimentu získávají a zda se získávají již přímo v těch molekulárních formách, které v práci popisujete, nebo je třeba je chemicky uvolnit z jejich sloučenin a případně kterých?

Jakého rodu je slovo proxy?

Datum: 24.08.2022

Podpis